

CASE

STRATEGISK BYLEDELSE

Kendt for en smuk og levende Aabenraa by

I 2012 formulerede Aabenraa Kommune en langsigtet vision mod et kommende købstadsjubilæum. Visionen var 'en smuk moderne og levende by', men der blev også drømt realistisk. Ambitionen var bl.a. at fastholde borgere og tiltrække nye fra de arbejdspladser, der var på vej med et nyt supersygehus i byen.

Af **Anette Kold**,
bystrategisk rådgiver
og projektchef ved
Grandville

Der sker aldrig noget i Aabenraa. Sådan lød det engang. Nyopførte markante bygninger uden fornemmelse for købstaden som kontekst. En oplevelse af tilfældighed i byens udvikling. Efterveer af en finanskrisen og et truende dalende indbyggertal. Der blev efterspurgt handling fra politisk side. Men ikke handling for enhver pris. Der var både et erkendt behov for retning og en stor mulighed at agere på. Nu, 12 år efter processen blev sat igang, kan erfaringerne gøres op. Har en vision og et langt sejt træk gjort en forskel?

Organisering i visionsprocessen giver værdi i realiseringen

Visionen for Aabenraa by blev udfoldet, illustreret og beskrevet i en længere proces og resulterede i 2014 i en udviklingsplan for "Fremtidens Aabenraa 2035". Der var i processen et særligt fokus på at etablere politisk ejerskab. Den politiske styregruppe i forbindelse med en arkitektkonkurrence blev sammensat af gruppeformænd på tværs af byrådet med det lange sigte for øje. Et samlet byråd bakkede op om visionen og planen, og alle byrådets gruppeformænd er citeret i slutproduktet.

"Set i bakspejlet har den brede politiske forankring været afgørende for et fast tråd fremad i en realisering af visionen. Vi har hen over valgperioder, skift i udvalgsformænd og på borgmesterposten fortsat en bred politisk dedikation til de langsigtede visioner for byen. Visioner, ambitioner med drømmebilleder og principielle plantegninger for byens fremtid har vist sig som stærke afsæt for grundige drøftelser, når enkeltprojekter har skullet konkretiseres og realiseres", siger Bo Riis Duun, afdelingschef for Plan og Udvikling, Plan, Teknik og Miljø, Aabenraa Kommune.

Kommune med flere roller i realiseringen af visionen

Afhængig af det konkrete projekt eller den konkrete indsats har Aabenraa Kommune haft forskellige roller: som igangsætter, projektudvikler, anlægsansvarlig for by- og gaderum, facilitator og netværksleder. Byplanlæggere har formet byen og har sammen med bl.a. kultur- og fritidsmedarbejdere faciliteret et samarbejde med byens kommercielle og frivillige aktører om at fylde oplevelser og aktiviteter i byens rum, så visionen om en levende by kunne opnås. Et tæt samspil mellem de forskellige fagligheder og aktører i byen, der kan bidrage til udviklingen af byens fysik og byens liv har været afgørende for visionens realisering.

Visionen har været et værdifuldt afsæt for et fælles sprog om byens udvikling. Enkeltstående store og små projekter er blevet realiseret. Et campus har taget form, to omfattende områdefornyelser med nye belægninger, passager på tværs af bymidten er forskønnet og gågadens 'døde' ender er blevet mere levende og oplevelsesrig med kunst og aktiviteter. Projekter er konkretiseret i tæt samarbejde med byens aktører og borgere – og her har visionens tidlige principielle illustrationer med billeder og ord på fremtiden hjulpet drøftelserne på vej.

"Vi har haft mange møder og talt med mange forskellige mennesker. Det har været vigtigt at bruge tid sammen med kollegaer og byens aktører. Det har bidraget til gode løsninger for byen, men også skabt en høj grad af tillid mellem byens aktører, politiske beslutningstagere og den administrative forvaltning", siger Bo Riis Duun.

3 råd fra Bo Riis Duun

Prioriter en proces, der sikrer tidlig politisk forankring og involvering gennem styregrupper, ved løbende politisk orientering eller dialog. Vær ikke bange for at inddrage politikerne undervejs i dilemmaer og problematikker.

Vær i tæt samarbejde med borgerne om eksekvering af visionen. Inviter, når det er relevant, ind i maskinrummet og lad dem være med til at omsætte visionen.

Find ressourcer. Det kræver en indsats at kunne handle. Sæt dedikerede ressourcer af og bemand med et mangfoldigt kompetencesæt. En projektansvarlig skal ubesværet kunne tale med alle – borgere, fagkollegaer og politikere.

Visionen bliver sat i spil ved prioritering

Det langsigtede i visionen blev godt modtaget politisk, men der var også et ønske om, at der skulle ske noget hurtigt. Visionen og de tidligere drømmebilleder på en realistisk og ønskværdig fremtid er også blevet brugt aktivt i budgetprocesser, når indsatser og økonomi skal prioriteres.

Signalet har været tydeligt fra politisk side; kommunen skal gå forrest i investeringer for en mere attraktiv by. Fra visionen blev vedtaget og fremefter er der løbende sat økonomi af til realisering af ambitioner for bymidten.

Der har over årene været en høj grad af åbenhed fra kommunen om tilvalg og fravalg. Der er sket en løbende afvejning; er dette projekt med til at bidrage til en fælles fremtidsfortælling, og giver det samlet set værdi til byens udvikling?

Visionen har været den røde tråd i budgetønsker over årene, og planens formidling af projektindhold og mulig etapeplan og fremtidsbilleder har gjort den let forståelig i forhold til mulige handlinger og aktiviteter.

Bo Riis Duun

"Visionen har været den røde tråd i budgetønsker over årene, og planens formidling af projektindhold og mulig etapeplan og fremtidsbilleder har gjort den let forståelig i forhold til mulige handlinger og aktiviteter. Det samme gælder ved forvaltningens belysning af og indstillinger om eksterne projekter. Konkrete handlinger og projekter har man kunne behandle, igangsætte og udvikle som selvstændige puslespilsbrækker, der alle passer ind i et langsigtet motiv", siger Bo Riis Duun.